

Togoleziški kuharici.

Ženska pri Fangih.

(Piše o. Mézengé, apostolski misijonar.)

V francoskih naselbinah se je suženjstvo že davno nehalo. Dobro si zapomnite: postava se je javno proglasila in trgovina s črnci je prenehala. — Kupčija z zamorci je torej prenehala? Da in tudi ne. Gotovo, zamorski trgovci, ki so kupovali človeško meso, so skoro izginili. Toda ne! kajti mnoga plemena naslanjajo svoje družabne uredbe na suženjstvo ženske, in to suženjstvo se da tem težje odpraviti, ker je takorekoč pravoveljavno, v tem pomenu namreč, da je varno pred oblastvom, izgovarjaje se, da naj vlada ohrani stare krajevne običaje.

Tako se godi pri „Fangih“ ali Pahouinih. Fang je bil svojčas ljudožerec in tudi danes se ne brani, česar seveda ne prizna, ob priliki pojesti mal košček svojega soseda, pa seveda samo zato, da ne bi izgubil okusa nekdanj narodne jedi. Kolikor je znano, ni nikdar kupčeval s sužnji. Sicer bo umoril svojega sina, brata ali kateregakoli sorodnika, ki ga nadleguje, zastrupil, nikdar si ga pa ne bo podvrgel, nikoli ga imel kot svojo stvar ali sužnja.

Dalje pa nego ljudožrstvo, dalje kakor četovanje in lov na sužnje je trajala žalibog sodnijska prodaja afrikanse žene in še dalje obstoja. V deželi Fangov velja ženska sploh toliko kakor nič; mora šele postati to, kar je krščanstvo iz

nje napravilo. Izvrstno je orisal pesnik Henrik p. Bernie družabno stališče črne ženske: „Ženska je kakor pogubljen angel, z ranjenimi, omahujočimi peruti; kot deklico jo kupi kak soprogo od očeta, ki jo proda; če je vdova, tedaj pravi sin, brat, večkrat celo tujec: „Po postavi imam jaz pravico do nje!“ in ona mu mora slediti, in sicer tako, da more do onega trenutka, ko jo reši smrt, užiti le to srečo, da nosi v svojem naročju bodoče trinoge.“

Včasih prodajajo v deželi Fangov male, komaj dve leti stare deklice. Večkrat se zgodi, da se pogajajo za otroke, ki se še narodili niso. V slučaju, da bo rojeno dete deček, ne velja pogodba, ako pa deklica, potem seveda toliko in toliko. Obljubljena in prodana deklica se poda v stanovanje ženinovo, kjer jo vzgojijo po volji družine. Z ozirom na psihološko stališče ne najdemo ničesar znamenitejšega, po človeških pojmihi ničesar presunljivejšega kakor je prizor, ko prodajajo žensko. Razgovarjajo se pri tej kupčiji o njeni moči, postavi in presojo njene lastnosti in zmožnosti. Na konjskem sejmu se vrši enako.

Opazujmo enkrat, kako se prepirajo glede cene. Oče, ki bi rad dobil zelo veliko, hvali na jako spreten način hčerkinine lastnosti: zdrave ude, brhko telo, da nima nobenih pogreškov in izurjenost v kuharstvu. Kupec, kateremu se zdi cena previsoka, se sklicuje na pogreške, katere je opazil. Po dolgem presojanju se ne morejo zediniti, kakor se zgodi dostikrat na sejmu. Ločijo se, a pridejo nazaj, začno zopet kupčevati; končno vsak nekoliko popusti, in pogodba je sklenjena. In cena? Ta je pri Fangih zelo visoka, okoli 800 kron našega denarja. Kdor nima denarja, plača z blagom, mušketami, sodi, napolnjenimi s smodnikom, lonci za meso, zaboji, krožniki; še celo z dežnikom, dvema cilindroma in starim površnikom so plačevali. In žena mora prenašati sramoto mnogoženstva in opravljati najtežja dela. Mož počiva in zapoveduje, ona je njegova sužnja.

Zdaj bo skoro 30 let, odkar oznanjujemo Fangom evangelijske. 5 do 6000 moških je kristjanov, dve tretjini od teh dorastlih, pa komaj 300 je kristjansko poročenih. Kaj je temu vzrok? Vzroki so različni, posebno slaba volja staršev mladega dekleta, kakor tudi ne manj onih mladega moža. Starši mladega dekleta čutijo prav dobro, da se mora otrok, če je enkrat poučen, krščen in „pri očetu“ poročen, odtegniti njihovemu vplivu in pravici. Potem ne bodo mogli zahtevati tolike kupnine, kakor bi želeli. Starši mladega moža vidijo v novi družini moč, ki se postavi po robu njihovi oblasti: to je krščanska moč proti poganski moči.

Katoliški zakon šele ustanovi pravo rodbinsko življenje, to se pravi, spoštovanje in ljubezen med možem in ženo in medsebojno pomoč. To je pa konec malikovalstva, poganske vere in šege. Mož ni več edini gospod in gospodar, žena ima enako pravico v gospodarstvu, česar pa možgani Fanga ne morejo umeti. Tega nikoli! Grožnje, strah pred smrtjo, vplivajo včasih na marsikatero kristjane, ki niso dovolj trdni v veri in potem se ravna po vaških običajih.

Priznati moramo, da ima naša mladina zelo težko stališče glede odločitve: ali mora po poganskem običaju stopiti v zakon in se odpovedati krščanski veri, ali samsko živeti, ali končno krščansko se poročiti, kar pa onemogočijo večinoma starši, ki ne privolijo gmotne podpore. Zateče se pač lahko k „očetu“. Temu ali onemu že lahko pomaga misijonar, toda tam ne, kjer se gre za deset, sto!

Torej v imenu teh stoterih mladih kristjanov prihajam ravno danes, gospa grofica, da ponovim besede evangelija: „Adiuvā nos!“ („Pomagajte nam!“) Pridite nam na pomoč v naši vojski, v našem apostolstvu proti suženjstvu! — „Pomagajte nam!“ — O tem sem prepričan, da Vam sega ta klic do dna srca, ki ne more nikdar odreči pomoči nesrečnejši. „Pomagajte nam!“ — Tako kličejo blagodušnim srcem, bralcem in bralkam „Odmeva“, dobrotnikom in dobrotnicam afriških misijonov.

Onega dne, ko se bo odpravil sramotilni jarem, ki ponižuje žensko, onega dne — prej gotovo ne — bo praznovala zmago in vstajenje pokrajina ob Gabonu. Čin, katerega hočemo izvršiti, je vzvišen, a težaven; vendar pa ga bomo izvršili, ako bodo blaga srca — in takih je v Evropi dovolj — prispevala za ustanovljenje krščanskih družin in zbirala misijonarjem sredstva, s katerimi bi jih mogli krščansko oskrbovati. Vsaka pomoč se sprejme: revež daj vinar, premožnejši pa več.

Nekaj o deželi mendskih zamorcev.

(Poroča o. Sinner, C. S. Sp.)

Dežela Mendov se razprostira od izvira Nigra do Atlantskega oceana v Ginejskem zalivu. Celó obrežje od Senegala do Liberije je močvirnato nižavje in zato prava zalega moskitov, ki povzročajo najnevarnejše bolezni. To velja posebno o glavnem mestu Freetown in peščenem otoku Sherbra. Glavno mesto Freetown si je radi mnogih belokožcev, ki so

našli tam vsled mrzlice zgodnjo smrt, pridobilo častni naslov „grob Evropejcev“. Dasiravno so zgradili široke ceste, sezidali prostorna stanovanja in zasadili senčnate vrtove ter se je vsled tega zdravstveno stanje zboljšalo, je vendar Free-town eno najbolj nezdravih obmorskih mest na zemlji. Od morskega obrežja naprej se začne kraj vzdigovati. Neštevilni hribočki grbijjo deželo in tvorijo nebrojna hribovja in pogorja, ki postajajo proti notranji deželi vedno višja in bolj romantična in dosežejo pri izviru Nigra ločnico večnega snega. Nižave in hribe še pokrivajo v veliki množini neprodirni pragozdi, kajti Mendi imajo to posebnost, da stanujejo skupaj v selih in mestih in niso kakor drugi zamorski rodovi po celi deželi razpršeni in ločeni. Notranja dežela z mnogimi pogorji in dolinami ima splošno dosti vode, ki se zbira v hladnem gozdnem zemljišču in globinah v potoke in podari deželi veliko rodovitnost.

V resnici je dežela Mendov najrodovitnejša pokrajina v Afriki. Vsi pridelki afrikanskega tropičnega sveta uspevajo tukaj izbornost; vrh tega rodi črna in vodnata zemlja zelišča, ki drugod skoro nikjer v Afriki ne uspevajo; kakor drevo, ki se imenuje kola, in rodi neke vrste orehe, ki so glavno blago v deželi. Kola, kava, ananas, banane, divji sadeži itd., vse to raste v veliki množini tudi v bogatih gozdovih. Posebnost te blagoslovljene dežele so mnoge vrste divjega sadja. V teku svojega misijonskega življenja v Afriki sem imel priliko spoznati severni del Afrike, Egipt, Sudan, Nemško Vzhodno Afriko, Angleško Vzhodno Afriko, južno Afriko, in naposled Sierra Leone. Nikjer nisem na potovanju po gozdnatih krajih našel toliko in tako raznovrstnega divjega sadja, kakor tu. Ker je dežela prebogata žlahtnega sadja, kakor anana, banane in drugega takega, zato se domačini za divji sad ne brigajo. Evropejci, ki prinašajo nekaj kulture v to puščavo, so prevzeli torej nalogo, da kultivirajo te raznovrstne divjake in dobivajo tako od njih žlahtno sadje.

Škoda, da je ta bogata dežela pod angleško oblastjo, v tem zmislu namreč škoda, ker imajo Angleži v Indiji, Avstraliji, Kanadi in južni Afriki bolj zdrave kraje in zato te tropične kraje zanemarjajo, ki so zaradi slabega zdravja razvpiti. Ne glede na nezdravo podnebje, bi bila pokrajina Mendov najkulturnejša in najbogatejša dežela v Afriki, posebno odkar ima vsled železnice kupčijsko in prometno zvezo s kulturnim svetom.

Kar se tiče podnebja, je notranja dežela mnogo na boljšem kakor močvirnato obrežje. Tako so v notranji deželi takozvane malarija-bolezni, rumena mrzlica, griža itd. sploh

neznane ali zelo redke in to tembolj, čimbolj se oddaljimo od morja. Verjetno je, da je odvisno to od splošne oblike kraja, ker se namreč dežela proti severu vedno vzdiguje, in je zato tu bolj mrzlo in zdravo.

Misijonski dopisi.

Misijonišče Lounda v portugalskem Kongo.

„Že več ko tri leta“, tako je pisal apostolski prefekt o. W e n d l i n g, C. S. Sp., naši generalni voditeljici, „niste dobili poročil iz misijona Lounda. Preobilno delo, utrujenost, bolezen, kratko moralna nezmožnost je bila edini vzrok tega le predolgega molka. Samo dva misijonarja naj zadostujeta vsem opravkom velikega misijona: voditi mnogo sirotišnic za dečke in dekleta, več krščanskih vasi, pomagati bolnikom, opravljati službo božjo v duhovniji, nadzorovati 17 postaj v krogu 180 km premera, zraven še izvrševati približno 600 krstov, med katerimi je 100 odraslih, več ko 60 prvih obhajil na leto, pisarije v knjigah cerkvenega okoliša, delo, katero bi samo zase potrebovalo notarskega pisarja, in vse drugo — to je naše za Boga in duše se žrtvujoče življenje.

Naši misijonarji v Libolto in Musuku nimajo nič manj dela. Naše postaje katehistov pomenijo ravno toliko nastajajočih krščanskih občin in delo katehistov je zelo tolažljivo ne le glede pouka in krščanske vzgoje obilnih otrok, ki obiskujejo njihove šole, ampak tudi zaradi njihovega apostolata pri odraslih. Njihovo uspešno delovanje se kaže posebno pri umirajočih v krajih, oddaljenih od misijona. Na ta način so od Velike noči do Božiča 1909 krstili 45 umirajočih otrok, od katerih so le trije ostali pri življenju, in 18 odraslih. Te številke dokazujejo glasno, koliko duš rešijo s svojim posredovanjem. Imamo 17 katehistov, ki so vsi oženjeni, nekateri že obdani od številne družine; vsak izmed njih nas stane na dan en frank, kar je najpotrebnejše, da lahko živijo. Za nas pomeni to letno vsoto 6205 fr., razen stroškov za kapele, šole itd.

V deželi Ginga je sirova šega, da otroke morijo, in sicer iz praznoverskih vzrokov: ali zato, ker pride otrok z zobmi na svet, ali ker se rodi na nenavaden način, ali ker mati zboli in umrje. Vse take uboge male stvarce brez usmiljenja žrtvujejo, ker imajo za hudobnega duha, ki jih oživlja. Izročijo jih čarovniku, ki jih pritrdi ponoči s prožnimi šibami v kaki luknji ob bregu reke, kjer poginejo, bodisi da jih zagrne voda, ali pa jih požre krokodil ali druga zver. V bližini postojank, kjer bi morali svoje

hudodelstvo, če bi se jih zalotilo, drago plačati, se zadovolje s tem, da ostrižejo lase malega obsojenca, mu porežejo nohte, ga povežejo kakor culo ter ga pogreznejo na dno vode, duhu v dar. — Eden naših katehistov je mogel z lastno življensko nevarnostjo in s podkupljenjem čarovnika rešiti dva teh malih. Oba sta dospela v misijon oslABLJENA od 65 km dolgega pota; prejela sta sveti krst in kmalu nato sta šla v nebesa po angelsko krono.

Božja previdnost je zares občudovanja vredna pri delovanju za dušni blagor. Neki misijonar se je podal k postaji „Brezmadežnega spočetja“ v Mateti. Ko je bil le 2 km od postaje oddaljen, se je njegov konj začel vzpenjati in postavljati na zadnje noge, ter nikakor ni hotel dalje. Misijonarju ni preostalo drugega, kakor razjahati in poslati po drugo jezdno žival. Medtem se mu je reklo: „Oče, tu v bližini umira neki otrok.“ Gre tja in najde umirajočega, ki komaj še diha; krsti ga, in mali angel zleti proti nebu, misijonar pa nadaljuje svojo za trenutek prekinjeno pot. — Pri neki drugi priložnosti, takrat 70 km od misijona, dospe truden misijonar že pozno v neko vas, s sklepom, da tam ostane in prenoči. Poglavar vasi se predstavi, mu ponudi kokoš in se opraviči, da ga ne more sprejeti. Misijonar gre dalje do eno miljo oddaljene vasi, kjer so mu z veseljem dovolili prenočišče. Drugi dan proti osmi uri pride eden poglavarjev k njemu in pravi: „Oče, oprosti, da nisem prišel se ti poklonit, pa moj otrok je hudo bolan.“ — „Pa pojdimo k njemu,“ je odgovoril misijonar, „mogoče imam kako sredstvo zoper to.“ To sredstvo je bil sveti krst, in še tisti dan je štel zbor angelov enega izvoljenca več.

Na istem potovanju je prišel misijonar ob osmih zvečer v neko 80 km od misijona oddaljeno vas. Komaj je stopil s konja, so mu že rekli, da v sosednji vasi ena umira. Podal se je takoj tja; našel je bolnico pri polni zavesti sedečo na svoji rogoznici. Okoli njene kočje pa je že bila zbrana velika množica, ki je čakala na njeno smrt, da bi začela s kričanjem in žalostinkami. Bilo je to drugič, da je šel misijonar skozi to vas; poučil je še enkrat neverjetno dobro mislečo revico, krstil jo je, in še isto noč je vrnila bolnica Bogu svojo po previdnosti in milosti božji prerojeno dušo.

V tem neizmernem ozemlju, kjer je žetev zrela, smo kakor delavci, katerih naloga bi bila, da sami požanjemo širno deželo. Delo je silno veliko, in prav goreče je treba prositi Gospoda, da bi poslal delavcev v ta svoj vinograd. V širni pokrajini, ki se raztega od Kouango do Kasai, imamo le mali misijon Mou-soukou, odkoder se oznanja evangelij ljudstvu, ki se ceni na dva milijona duš. Radi bi ustanovili nov misijon v kotlini Kasai, da bi napravili oznanjevalcem evangelija nekako zvezo z misijoni

neodvisne države. Da bi se to doseglo, sem prosil Družbo zoper sužnost (ker ravno ta kraj najbolj vzdihuje pod trdim jarmom sužnosti), potem Družbo Frančiška Ksaverija in Družbo svetega detinstva Jezusovega za pomoč; pa saj Vam je znano, da je tem družbam popolnoma nemogoče zadostiti le najnujnejšim potrebam.

Obračam se torej do Vas, gospa generalna voditeljica, kakor na našo dobro previdnost, proseč in roteč Vas v imenu teh milijonov duš, da nam najkrepkeje pridete na pomoč, da bomo mogli z uspehom oznanjati besedo zveličanja.

Apostolski vikariat Benin.

Luč brez sence.

Versko gibanje v Afriki se širi, ne le med poganskim prebivalstvom, ampak tudi v protestantovskih središčih. Tako poroča škof Lang, apostolski vikar v Beninu. Zamorec, ki je iz ene zmote zašel v drugo, zavrže — pod vplivom milosti — obojni jarem in se obrne svetlobi brez sence, ki sveti le v katoliški Cerkvi pred našimi očmi. Za sveto reč se zavzeti in v junaškem naporu se bojevati, to je usoda teh novincev, ki pogrešajo vse pripomočke. Eno premaganje, odpoved — tudi ena sama! Ali bi bil ta naš delež prevelik, če podpiramo in bodrimo nastajajoče krščanske občine v njihovem napredovanju k luči, ki prešinja naše duše z nebeškim svitom? Zahteva škof Lang kaj nemogočega?

„Ko se Vam pred nekaj leti“, tako piše škof Lang, „javil da nameravata dva kraja Ibouvon in Ešur prestopiti iz protestantizma h katolicizmu, in da imam potem samo poškopiti z blagoslovljeno vodo njihova svetišča in jih očistiti, sem bil daleč od tega, da bi slutil boj, ki se je vnel od vseh strani za našo sveto stvar, in tako junaških naporov naših neofitov, da bi postali katoliški v deželi ljebu, nisem pričakoval.

Zdaj ginejo Ibouvani in Ešuri poleg 20 drugih krščanskih občin, ki so bili prisiljeni zapustiti svoje cerkve in šole in jih prepustiti protestantovski, od sekte podpirani manjšini. Morali so se obrniti na domače oblasti, da bi dobili drugo zemljo. Po mnogih zaprekah, ki so jih posebno agenti sekte delali in so se kakor navadno le z denarjem na oblastnike dale odpraviti, so morali kristjani z lastnimi rokami prinašati prst in vodo, to prst gnesti in obdelovati in postaviti novo hišo božjo. Potem so morali vsi prispevati za kositrasto cerkveno streho. Nato nisem mogel odbiti njihove prošnje za okrašenje stavbe z okni in durmi. In to na dvajsetih različnih krajih, kakor sem zgoraj omenil. Vikariat je potrošil sicer malo vsoto, toda ista vsota z dvajset pomnožena doseže vsoto za ustanovitev večjega misijona.

Gibanje traja naprej. To se potrjuje v pismu o. Hermana, superiorja v Ešure in naslednika ljubljene o. Riffelna. Datirano je z dne 4. rožnika 1911. „Protestanti, anglikanci in beteliti storijo vse, da bi nam onemogočili zasedi to središče, eno najvažnejših v Ijebu. „Bale“ (to je župan) v Erunvonu nam je prepustil veliko zemljišče. Neki pogan, ki ga je porabljal, je bil naprošen, naj ga odstopi, kar je tudi storil. Neofiti so že velik del iztrebili, ko sta dva mlada protestanta izjavila, da bo

Gobavke v Fianarantsoa pri pranju (na levi o. Beyzym).

prišlo do krvavega boja, če se delo ne vstavi, ker en del zemljišča pripada baje njim. Podal sem se k „balu“ v Erunvon, ki mi je obljubil, da bo preiskal in preizkušal trditve onih dveh protestantov. Po končanem zborovanju je potrdil pred ljudstvom, kar je prvokrat podaril katoličanom. — Delo se je torej nadaljevalo, toda čujejo se nove grožnje. Takoj se podam v Erunvon k „balu“ in tu dobim miške v past. Stari anglikanci so bili vsi tam in protestirali zoper našo naselitev v deželi. Dobri župan že vidi, kako je zavoljo misijonarjev oropan svoje časti, dežela opustošena, njegovo premoženje v rokah belcev; strah ga obide. „Pater, rotim vas, dajte delo vstaviti, počakajte za pozneje.“ — Vsak govori o tem nasvetu. Jaz ne rečem nič nato, ampak grem k rezidentu in

ga prosim za njegovo mnenje. Obljubil mi je, da se bo premislil, kaj bi mogel storiti za nas. Ljubi Bog nam bo pomagal in mi bomo zidali svojo cerkev, o tem sem prepričan. Naši štejejo 60 srčnih mož in iz tega se da napraviti trdna krščanska občina.'

Jaz za svojo osebo tudi nič ne dvomim, da se jim bo njihova stavba posrečila, če se jim obnese, 'bala' ozdraviti s par sto kronami. Mislite, gospa grofica, da bi v Evropi ena sama duša hotela poslati jim to vsoto?''

Nosilnica za gobovce, ki ne morejo več hoditi. (Jez. mis. na Madagaskarju.)

Preroška beseda

nekega apostola najsvetejšega Srca Jezusovega glede na Družbo svetega Petra Klaverja.

O. Porte, O. M. misijonar v deželi Behuana, je bil dobil od generalne voditeljice Družbe svetega Petra Klaverja molitev k najsvetejšemu Srcu Jezusovemu za zamorce v Afriki — molitev, katero Družba širi v tisočih izvodov. Nato je odgovoril:

„Vaš mali listič k najsvetejšemu Srcu Jezusovemu me je spomnil na neko besedo svetega duhovnika, res svetnika, prečastitega o. Veuveux, O. M. I., ki je apostol božjega Srca, luč Montmartra. Pred več ko 20 leti mi je rekel o. Veuveux, ko sva

se srečala na Montmartru: „Neobhodno potrebno je, da najdete sposobno osebo, ki prevzame skrb za afriške misijone...“ Ali ni bil to svetnikom lasten pogled v bodočnost? Jaz skoro mislim, zdaj, ko smo afriški misijonarji našli visoko gospo, ki je neutrudno delavna in vedno pripravljena ubogim zamorcem v Afriki odpirati nova sredstva in vire.

Jaz menim, da je dobri pater v svojih molitvah pred Najsvetejšim in pred božjim Srcem v Montmartru naprej videl, kaj se bo kmalu zgodilo, in mi je zato dal tako navodilo. Takrat sem rekel sam pri sebi: „To je kmalu rečeno, toda kje najti sposobno osebo?“ Nikdar ne bomo mogli tukaj na zemlji poplačati, gospa grofica, duhovno in telesno pomoč, ki jo prejemo od Vas. Veselilo Vas pa bo slišati, da zamorci, kolikorkrat molijo rožnivenec, zadnji desetič molijo za Vas in Vašo duhovno družino. Kolikorkrat prejmejo sveto obhajilo — in to se zgodi dvakrat na mesec — molijo otroci in starčki peti Očenaš s čast bodi za gospo v Rimu, ki je toliko storila zanje. Na Rešnjega Telesa je bilo Najsvetejše izpostavljeno ves dan; nazadnje so spet molili za male prijatelje zamorcev v Evropi, ki, ne da bi jih poznali, molijo za Afriko in zbirajo sredstva. Če bi mi ne bili črni, bi Vas iz najvdanejših hvaležnosti povabili, da po tolikem plodonosnem delovanju počivate na latorikah svojega dobrodelnega truda. Toda Afrika kliče: „Kgomo re cycle, re bat la kolela!“ t. j. „Kravo smo pojedli, zdaj nam dajte teleta!“ — Taka je afriška hvaležnost. Toda, gospa grofica, ne vzemite teh nerodnih izrazov za razžaljenje. Isti črnici pišejo kralju angleškemu takole: „Veličanstvo, s kožuhom, ki smo ga Vam podarili, smo Vam dali tudi uši, ki v njem gospodujejo,“ t. j. „Vi ste vzeli deželo s črno golaznijo vred, ki v njej prebiva.“ Tako se pri nas govori. Za tem robatim izražanjem pa se skrivajo duše, ki jih je treba oteti. Rešujte dalje, slava njihovega zveličanja gre Vam in vrli četi, kateri načelujete...“

Kratka misijonska poročila.

Fianarantsoa. Preč. o. Beyzym, S. J., piše naši generalni voditeljici dne 17. vinotoka 1911, da je odprl svojo novo bolnišnico za gobove. Ima 25 bolnikov in bo druge le toliko mogel sprejemati, kolikor bo dobival novih ustanov. Prostora je za 140 bolnikov. Ena postelja pride

na leto na 100 kron, ena ustanova za ves čas na 1000 K. Pravzaprav ni „leprozerija“, ampak bolnišnica za gobove. Bolnikom pomagajo pater doktor in dve sestri iz Klünija. Že se lahko opazi malo zboljšanje. Skoro vse rane so se zacelile. Bolniki so zelo zadovoljni.

Molitvena križarska vojska za Afriko.

(Od 19. do 27. mal. travna inkl.)

Vsi imamo moč, na katero le preradi pozabimo — in to je moč molitve.

Na svetu ni tako revnega bitja, da bi je ne uslišal dobrotljivi Bog in vsemogočni Stvarnik vsega stvarstva, ako Ga le verno prosi. Prav uboštvo, revščina in slabost, so tista visoka dostojanstva, ki dovoljujejo dostop k Bogu. V svojih rokah nosimo ključ do nebeških zakladov. Iz teh moremo zajemati ne le zase in za svoje drage, ne, za vse, in ni se nam treba bati, da bi kdaj izčrpali do dna neskončno bogastvo božje. Pogoj, da bo uslišana naša molitev, se da do izraziti z eno samo besedo in to je vera. Znani so nam izreki božjega Zveličarja: „Tvoja vera ti je pomagala“; „Pojdi, kakor si veroval, tako naj se ti zgodi“. Graja Petra, ki je omahoval: „Malovernež, zakaj si dvomil?“ Ali nismo tudi mi že večkrat zaslužili tako grajanje? Nudi se nam prilika, da popravimo, kar smo zagrešili. Družba sv. Petra Klaverja nas vabi, da se udeležimo vsakoletne molitvene križarske vojske, v obliki devetdnevne, pred praznikom Varstva svetega Jožefa (3. nedelja po Vel. noči), katero priredi v odrešenje ne le ene duše, ampak celih narodov, iz oblasti tmin. Pridružimo se z gorečim srcem tej vojski, ki hoče mirnim potom osvojiti oni del zemlje, nad katerim še kraljujejo temne sile. Z zaupanjem, trdnim kakor skalovje, sukajmo svetlo orožje molitve — da, molimo s stanovitno, ponižno in vdano vero! Molimo, da zapuste črnci svoje sramotne malike, in da začno moliti enega pravega Boga, in ga ljubiti, molimo, da zbudi Gospod prave apostolske poklice, sedaj delujoče misijonarje in sestre pa oboroži z novim pogumom in njih dejanja blagoslovi z nebeško roso, da bodo rodila mnogobrojne sadove! Prosimo božje Srce Jezusovo, da bo kmalu „en hlev in en pastir“ in bodimo prepričani, da bo ono našo molitev tu na zemlji in v večnosti krasno poplačalo.

Letos se priredi molitvena križarska vojska od 19. do 27. mal. travna. Pri tem se moremo poslužiti odpustkov za črnce, ako molimo molitvico,¹ ki jo je izdal † Zambesi-misijonar o. Menyhardt, S. J. v počestčenje presv. Srca Jezusovega.

¹ To cerkveno potrjeno molitev za odpustke se more v poljubnem številu (v obliki molitvene knjižice) v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem, angleškem, portugalskem, poljskem, češkem, hrvaškem, slovaškem in madjarskem jeziku zastonj in franko dobiti pri vseh filialkah Družbe sv. Petra Klaverja.

Zapiski Družbe sv. Petra Klaverja.

Rim. Od 6. do 13. prosinca. Pridige v različnih jezikih v S. Andrea delle Valle med osmino po prazniku sv. Treh kraljev smo kakor običajno izkoristili v propagando. Predzadnji dan, v petek 12. prosinca, je pridigoval msgr. Tomaž George, vice-ravnatelj v Collegio Beda v angleškem jeziku, ki je z iskrenimi besedami priporočal Družbo sv. Petra Klaverja in njeno najmlajše podjetje, izdajanje „Odmeva“ v angleškem jeziku. Darovi, ki so se po tej pridigi pobirali v prid Družbe, so izkazali prav izdatno vsoto.

Solnograd. 2. svečana je bil misijonski dan Družbe sv. Petra Klaverja. Pridigoval je v stolnici solnograški č. o. Max Donders, apostolski misijonar iz reda Belih očetov iz Trier. Popoldne je bilo v zdravilišču veliko zborovanje. Predavala sta prevzv. g. namestni škof dr. Rieder in o. Donders. Navzoč je bil Njegova vzvišenost kardinal knez in nadškof dr. Katschthaler.

Zadnji dar zvestega bravca „Odmeva“.

Pred kratkim je poklical Bog k sebi enega izmed najboljših prijateljev in dobrotnikov misijonov, 91 letnega starosto kranjskih duhovnikov, župnika in duh. svetnika prečastitega Baltazarja Bartol v Sodražici.

Bil je eden izmed najvnetejših pospeševalcev Družbe sv. Petra Klaverja in eden prvih naročnikov „Odmeva“. Z gajenjem in z veliko hvaležnostjo je sprejemala Družba njegove redne darove, ki vsi pričajo o veliki pobožnosti častiljivega starčka. — Dan za dnem pričakujoč svojo zadnjo uro — je mislil le na to, da bi še in še zbral vsotico za oznanjevalce katoliške vere v daljnji Afriki. Komaj je priromal „Odmev“ z vednimi prošnjami misijonarjev v Sodražico, že je prišlo pismo od preč. gospoda župnika Bartol. Navadno se je pričelo: „S težkim srcem berem, v kakšni stiski je o. N. N. — prilagam mal dar. — 20 K za o. X. — 20 K za o. N. N.“ itd. Noben članek ni ostal neuslišan. In proti koncu izraža obžalovanje: „Žalibog malo za tako velike potrebe,“ ali „Bog blagoslovi to malenkost.“ Končno je pa vsakikrat izrazil željo, da bi se bolj in bolj razširjevalo delovanje Družbe in prosil, da bi se molilo za srečno zadnjo uro njegovo, ker je skoro gotovo poslano „zadnji“ dar.

In meseca listopada poslani prispevek je bil resnično „zadnji“ dar. Ljubi Bog je poklical k sebi svojega zvestega služabnika, iz

bridkostipolne častnosti v večno veselje. V najtoplejši hvaležnosti se obrača Družba do vseh bravcev „Odmeva“ in zlasti do častitih misijonarjev in č. sester, da blagi duši rajnkega posvete hvaležen „memento“.

Pomoč za Afriko.

Govor grofice M. Terezije Ledóchovske, generalne voditeljice Družbe sv. Petra Klaverja za afriške misijone.

(Konec.)

Vrhtega vidimo še Družbine filialke, ki jih vodijo zunanji udi ali pospeševalci: šest v Avstriji, dve na Nemškem eno na Francoskem, eno v Italiji in eno filialko v Zugu, ob ljubkem Zugskem jezeru v Švici. Vidimo torej zdaj po 17letnem obstoju Družbo razširjeno že po raznih deželah; darovi, ki jih lahko pošilja v Afriko, vedno rastejo; in celo taki, ki so v začetku podjetja kot novinci kazali nezaupanje ali vsaj hladno brezbržnost, morajo priznati, da tu vlada prst božji. Če pa je Bog z nami, kdo je potem zoper nas? In kaj premorejo morebitni nasprotniki ali celo obrekovalci zoper nas? Zato, dragi navzoči, smem pač staviti prošnjo do vas: Pomagajte mi pri tem delu, ki ga Bog hoče, četudi mogoče le z naročnino ali pristopom kot pospeševalci!

Trenutek je važnejši nego vi mislite. Na eni strani se odpirajo zdaj po prometnih potih velike planjave Afrike krščanstvu, kakor pred kratkim dežela Rodezija, ki je večja nego evropska Rusija, — na drugi strani grozi afriškim misijonskim družbam vsled kulturnega boja na Francoskem precejšno pešanje sredstev. Kaj storiti? ali naj protestantski misijonarji prehitijo naše blagovestnike? Če mi ne zastavimo vse svoje moči, se bo to res zgodilo, in tisoči in tisoči duš zablodejo usodepolno v krivoverstvo.

In zdaj k sklepu bi rada čisto kratko opozorila na tri ugovore, ki večkrat pridejo naprej, če se peča kdo z afriškim misijonstvom. Tudi vam, dragi zbrani, bodo prišli naprej, če se boste, o čemer ne dvomim, vrgli zdaj na naročbo in razširjanje „Odmeva“ in pridobivanje pospeševalcev.

Reklo se vam bo:

1. Storili bi vendar boljše, če zamorce na miru pustite! — Da, tu je treba ravno ločiti, kdo naj zamorce na miru pusti! Če gotovi gospodje Evropejci gredo v Afriko, da bi zamorce zaslužnili, da bi jim dali zgled nepravnosti, da bi se postavili za gospode v deželi in ubogim zamorcem naprtili „dobrote“ davkov, potem bi bilo za za-

morce seveda bolje, da se jih pri miru pusti. Če pa misijonarji gredo tja, da bi zamorce naredili najprej za ljudi in potem za kristjane in bi njihovim dušam odprli veselje nebes, potem vendar lahko hvali in mora hvaliti vsak veren kristjan to „motenje miru“ v korist zamorcem.

Dalje pravijo:

2. Čemu le toliko denarja iz dežele vlačiti? Tu je revščine dovolj, da se ji pomaga. Mi potrebujemo denar za sebe!

Častiti zbor! Kateri to govorijo, niso tisti, ki dajo, ampak tisti, ki ne dajo. S podpiranjem misijonov naj se karitativnim delom v deželi ne odtegne noben vinar. Nam gre zato, da nagnemo ljudi, da še nekaj črez store v korist misijonom. Treba je eno storiti in drugega ne opustiti. Po mojem prepričanju je še dosti denarja v deželi za ubožce tu in za ubožce tam, če se le prav razdeli. Nedavno sem brala, da se použije na Nemškem 8 milijonov litrov piva in na Francoskem 6 milijonov litrov vina vsako leto. Mislite si, kako svoto to da! In vendar bi bilo v teh dneh povsod veliko manj ljudi umrlo od vročine, če bi bili alkohol vsaj zmernejše uživali. Kako mnog vinar bi odpadel za dobre namene! Če bi se mi vsi povrnili k preprostemu življenju, kakor nam je rajni župnik Kneipp svetoval, bi bili bolj zdravi na duši in telesu in naš mošnjiček bolj poln za tu in za tam. Na kar naša Družba v prvi vrsti gre pri svoji propagandi, to ni denar, ampak pridobitev časa in vabljenje delavnih moči!

Slednjič pravijo:

3. Mi imamo tu dosti poganov, imamo med seboj dosti izpreobračati. Kaj nas brigajo pogani v Afriki!

Odgovorim: To že vem, da je tu v deželah kulture dela in tudi za misijone dela dovolj; zato pa pokliče ljubi Bog tako ali tako veliko večino delavcev in delavk. Pa če tudi afriškim misijonom privoščim drobtinico in kaki duši vdihne misel, — kakor je meni in mojim tovarišicam izkazal milost — naj se mu posvetijo za duše zamorcev, ali se sme tu reči „ne“? Kakor je Bog vsakterega poklical, tako naj hodi, pravi sv. Pavel. — Ali morda kamen predpisuje podobarju, kaj naj izkleše iz njega, ali zapoveduje tovarna žival svojemu vodniku, kam jo naj pelje? — Pustimo vendar tiste, ki jih Gospod Bog kliče za afriške misijone, katerim da sklep, kot notranji ali zunanji ud posvetiti se Družbi, ali pristopiti k njej le kot pospeševalec ali pospeševalka, naj sledijo božji milosti! Naši pogani tu ne bodo nič izgubili.

Ravno ker smo tu doma v nevarnosti, da vero izgubimo in postanemo novi pogani, moramo napeti vse svoje moči, njim, ki so brez svoje krivde pogani, pridobiti milost vere. Bog nam bo v naši deželi poplačal! Kdor je rešil eno dušo, ta je svojo naprej določil, pravi sv. Avguštin. Ne spreglejmo pa tudi: naše delo prinaša najmanj toliko sadov vere tu v Evropi kakor tam v Afriki. Ali naših okroglo 40.000 zvezkov mesečno bero zamorci ali beli? Ali niso mnogi darovi, ki jih najdete zaznamovane v plavem ovitku „Odmeva“ ravno toliko dobrih, da, apostolskih del, za katera jih čaka nebeško plačilo? In mislite, da bo delavec, ki z zanimanjem bere „Odmev“, — in poznam jih precej takih — šel med socialne demokrate? Gotovo ne! To se je pa že pripetilo — na Dunaju je bilo — da so me poslušali socialni demokrati in da je eden, kateremu je beda zamorcev šla do srca in mu oči odprla, prišel k meni z izpolnjenim izkazom 30 tih naročnikov „Odmeva“ in se pozneje izpreobrnil in je zdaj goreč obiskovalec jezuitske cerkve na Dunaju. In tudi otroke in hčere, ki berejo „Malo afriško knjižico“ in denar hranijo za zamorce, namesto da bi otroške plese obiskovale, bo zanimanje za misijone obvarovalo pred marsikaterim slabim berivom, pred marsikaterim slabim korakom. Tudi društvo za varstvo deklet bi imelo mogoče manj opravka, če bi hčere več doma sedele, o misijonih brale in za misijone delovale, kakor pa če večkrat čisto brez glave gredo med svet, da vidijo kaj novega in si pridobe površno izobrazbo, kateri sledi večkrat časna in večna nesreča.

Častiti zbor! Ne dajmo se od takih ugovorov omamiti! Pomagajmo zvesto pri delu zunanjih misijonov in veselimo se, da nam je po vdeležbi pri Družbi sv. Petra Klaverja tako olahkočeno izpolnjevati to svojo dolžnost, da podpiramo misijone.

Življenje je kratko in večnost je dolga. Tja ne moremo vzeti ničesar, bogatin ravno tako ne kakor revež — toda zopet najdemo lahko vse, namreč miloščine, ki smo jih dali revežem tu in revežem tam in tudi čas, ki smo ga porabili za Boga in k njegovi časti. In tako upam, častiti zbor, da vam bo enkrat ta ura, ki ste jo za Boga in Afriko tu prebili, v večnosti zaračunjena, posebno če je pri mnogih dala nagib k tesnejši združitvi z Družbo sv. Petra Klaverja.

V to pomози Bog!

Poročila o Misijonski zvezi.

Nanovo sta pristopili k „Misijonski zvezi za Afriko“:

Zveza Marije Brezmadežne v Rodaunu, Kalksburg.

Marijina zveza seminarja učiteljsčnic v Segedinu na Ogrskem.

Njegova Svetost papež Pij X. in naša ljuba Gospa dobrega sveta.

V znak svoje nabožnosti k Materi dobrega sveta, ki jo po pravici imenujemo mater papežev, je sveti oče Pij X. na prošnjo generalnega prokuratorja avguštincev podelil dnevni odpustek 300 dni vsem tistim, ki obiščejo kako podobo naše ljube Gospe dobrega sveta v kaki cerkvi, ali poljavni kapeli; dalje popolni odpustek na praznik Matere dobrega sveta vsem tistim, ki prejmejo svete zakramente in molijo po namenu njegove Svetosti.

Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja meseca mal. travna:

Dne 3. mal. travna, na praznik sv. Benedikta filadelfskega iz frančiškanskega reda, s priimkom zamorec.

Dne 26. mal. travna, na praznik naše ljube Gospe dobrega sveta.

Dne 29. mal. travna, na praznik sv. mučenika Peira iz pridigarskega reda (ustanovni dan Klaverjeve družbe).

Nepopolni odpustek.

300 dni, kolikorkrat se družabnik skesanega srca udeleži tridnevnice, ki jo opravlja Klaverjeva družba pred godom naše ljube Gospe dobrega sveta (26. malega travna).

Pogoji: Vreden prejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pism in poročil le z natančnim podatkom virov.